

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendő az előfizetési díjak nyilvánterés és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fl.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben, Schalek H., Dukas M., Oppelk A. «Altalanos Tudósítók» hirdetési osztálya Budapest.

NYILVÁNTARTÁS 20 fl.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« s a t. hivatalos közlönye

Az állat egészsége megóvásának főbb szabályai.

Nem lehet eltagadni, hogy minden tekintetben előnyösebb állatainkat a betegségekkel védeni és mególtatni, mint megbetegedésüket gondtalanul felidézve — gyógyítani.

Az állatok egészsége fentartásának főbb szabályait a következő 10 rövid pontba lehet összefoglalni:

1. Gondoskodj arról, hogy állataid folytonosan sok és jó levegőben legyenek. E célból tartsd azok tartózkodási helyét tisztán, szellőztesd gyakran, mert a romlott levegő betegségeket fel is idézhet s a fertőző nyavalyák elterjedését elősegíti.

2. Tartsd tisztán az állatok testét is, mert a tisztaság fele egészség, s minden állat mindenben jobban használja, ha tiszta, mint ha szennyes.

3. Eless rendszeren, mert igen sok állat betegszik meg a túl kevés vagy túl sok és a nem rendes időben nyújtott eleségtől.

4. Óvakodj rossz, romlott takarmány nyújtásától, mert ez leg hamarabb megárl az állatnak, s ha az emésztő készüléke megbetegszik, egyéb szerveit is baj érheti.

5. Igyekezd hát, hogy takarmányaid meg ne romoljanak, el ne penészesedjenek, meg ne lagyanak, rothadjanak s mérges növényeket sem a legelőn, sem az istállóban ne tartalmazzanak, mert az ilyenek evése után állatod menthetetlenül el is pusztulhat.

6. Nyujts állataidnak elegendő és tiszta friss, jó vizet, arra azoknak elkerülhetetlen szükségük van, egészségük fentartásában az közre játszik, holott a rossz, fertőzött víz súlyos, veszedelmes bajokat okozhat.

7. A konyhasóra is szükség van az állati szervezetnek; hetenkint legalább egyszer-kétszer azt is adj tehát a takarmányba keverve állataidnak, mert a só izletesebbé is teszi az eleséget, sőt a kisebb mértékben netán rossz takarmányt javítja is, azonkívül pedig az emésztési folyamatra is előnyösen hat.

8. Véd meg lehetőleg állataidat a tulságos hidegtől, melegtől, leghuzamtól, hideg, kemény fekvő helytől, mert ezek a halások u. n. meghűlési bajokat idézhetnek fel; ám de el ne kényeztesd állatodat, mert ugy még könyebben betegszik.

9. Ne zsarold túl munkás állataidat, mert te valold kárát mindenképen. A rendszeresen, mérsékelttel, emberségesen használ, nem kímélt állat hosszabb, job-

ban fog szolgálhatni téged, s a túlterhelésben meg nem hibásodva, el nem nyomorodva, örömdre is lesz, de nagyobb hasznot is hajt.

10. Kerüld el lehetőleg a beteg állatokkal való érintkezést, mert a magad állalja is befertőződhetik s ha baj adja elő magát állataid között, szakértő állatorvoshoz s ne kontár kuruzslóhoz fordulj.

M.

Az alispáni jelentésből.

Méltóságos Gróf Főispán Ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlés!

Az 1886. évi XXI. t. cz. 68. §-a s) pontjának, valamint az eddigi gyakorlatnak megfelelően, van szerencsém vármegyénk közigazgatásának és az ezzel összefüggő ügyeknek állapotáról szóló jelentésemet, mely ezen évi január hó 1-től július hó végéig terjedő időszakot foglalja magában, a következőkben tisztelettel előterjeszteni.

A felnőtték közegészsége állapota ez év első felében nem volt teljesen kielégítő, mert a tavaszi és nyári évszak a sok csapadék miatt hűvös volt s leginkább földműveléssel foglalkozó népünkél ez okot adott a gyakoribb meghűlésre s ennek folytán a légző szervek főleg hurutos bántalmak nagyobb számban észleltek, mely mellett csuszok, váltó lázak is képeztek a gyógykezelés tárgyát és Sénye, valamint Vindornyszőlős községekben pedig a hasbagymáz járványosan lépett fel.

A gyermekek közegészsége szintén nem volt kedvező, mert a felnőtteknél említett bántalmakon kívül a bélhurut, roncósító toroklob, vörheny, ugyisint a vármegye egyes részében járványosan uralkodó kanyaró, hókhurut több áldozatot követelt.

A perlaki, csáktornyai és alsólendvai járásban tákórosan uralkodó, a vármegye többi részében szóróványosan előforduló trachoma megbetegedés volt 2817, ezek közül gyógyult 772, elhalt vagy távozott 59, továbbá kezelés alatt maradt 2036. A trachomások kezelését teljesíti 1 járási-, 3 kör-, 1 községi, 4 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és rendelési órákban meg nem jelenő betegek pedig a perlaki és alsólendvai állami trachoma vagy a vármegye két közkórházában helyzetnek el megfelelő ápolás céljából.

Rendőri boncolás teljesített 32 szer, külső hullaszemle rendőri tekintetből volt 67. Súlyos sértes bejelentett 50. Öngyilkosságot 26 egyént követelt el. Véletlen szerencsétlenség által kimúlt 33 kör-, 1 községi, 4 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és rendelési órákban meg nem jelenő betegek pedig a perlaki és alsólendvai állami trachoma vagy a vármegye két közkórházában helyzetnek el megfelelő ápolás céljából.

Rendőri boncolás teljesített 32 szer, külső hullaszemle rendőri tekintetből volt 67. Súlyos sértes bejelentett 50. Öngyilkosságot 26 egyént követelt el. Véletlen szerencsétlenség által kimúlt 33 kör-, 1 községi, 4 állami trachoma orvos. A súlyos, vagy otthon el nem különíthető és rendelési órákban meg nem jelenő betegek pedig a perlaki és alsólendvai állami trachoma vagy a vármegye két közkórházában helyzetnek el megfelelő ápolás céljából.

gülések és elhullások pontosabb bejelentésére s így a törvényben és rendeletekben előírt órá- és előírt intézkedéseknek idejekorán való alkalmazására vezethető vissza. Legtöbb elhullás a szarvasmarhák között a lépene és a serczőgő üszök, sertések között pedig a sertésvész és sertésorbánc okozott. Az elől említett két betegség, nemkülönböztetve a sertésorbánc csak elő helyeken tudott nagyobb arányokat ölteni, a hol az ellenők való védőoltások, — dacára a járási m. kir. állatorvosok legtöbbje által azok megismertetése és alkalmazása érdekében kifejtett tevékenységnek, — az állattartó közönség indokolatlan tartózkodása miatt szélesebb körben elterjedni nem tudtak.

A hivatalból jelentendő ragadós betegségek elterjedésére nézve egyébként a részletes adatok a következők:

A lépene 59, a veszettség 36, az ivarszervi hólyagos kiütés 44, a rühösség 3, a sertésorbánc 23 s a sertésvész 59 községben állapított meg hatóságilag.

Az állategészség rendőri intézmények működése kielégítő volt; mulasztás nem észleltetett.

A szarvasmarha járási és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy folyó évi január hó 1-től július hó végeig a központi az illető községi megbízottak részére kiadott 102062 db. 20 filléres, 73,190 db. 12 filléres és 54,790 db. 4 filléres marhajárási őrlap, melyekért 31386 korona 80 fillér szolgáltatott át a m. kir. adóhivataloknak.

Folyó évi január hó 1-től július hó 31-ig a vármegye területén előforduló tüzesetek száma 86 volt, melyeknél az összes elhamvasztott érték a hivatalos kárfelvételei jegyzőkönyv szerint 120256 kor. 86 fillért tett ki. Ebből biztosítva volt 59925 korona érték s így a biztosítatlan szenvedett kár 60331 kor. 86 fillérre rug.

A tűz keletkezésének oka, a teljesített vizsgálatok szerint 13 esetben gyújtogatás, 19 esetben gondatlanság, 2 esetben villámcsapás és 52 esetben kideríthetetlen volt.

A személy- és vagyonbiztonság a járási főszolgabíróktól beérkezett havi és a csendőrségi esemény jelentések szerint a lefolyt félévben a vármegye egész területén teljesen kielégítő és megnyugtató volt; — fordultak elő ugyan egyes betörések lopások és kisebb tolvajlások számos esetei, tettesei azonban a csendőrség által legnagyobb részben kipunhatoltattak s az illetékes hatóságoknak átadattak.

A m. kir. csendőri őrzékek által letartóztatva lett; gyilkosságot 1, gyilkosság kísérletért 3, szándékos emberölésért 12, az ember élete és testi épsége elleni cselekményért 7, rablásért 7, gyújtogatásért 3, lopásért 115, vagyon elleni cselekményért 10, hatóság elleni erőszakért 1, magánosok elleni erőszakért 1, pénzhamisításért 1, szemérem elleni cselekményért 6, egyéb bűncselekményért 8 egyént, továbbá különböző természetű kibágásokért 177 tettes lett a közigazgatási hatóságokhoz elővezetve.

A vármegye területén múlt évben előírásban volt egyes adónak és hadmentesség díjnak esedékessé vált összegeiről, az ezekre teljesített befizetésekről, ugy a fennálló tartozásokról a következőket van szerencsém előterjeszteni:

Ez évек hosszú során át felszaporodott hátralek azért nem volt teljesen rendezhető és behajtható, mert az uralgott mostoha gazdasági vi-

szonyok mellett az adózók fizetőképessége teljesen kimerült.

A pénzügyi adminisztráció terén fennakadás nincsen; — minthogy azonban a lakosság csekély termését még nem értékesíthette, az adók és egyéb kincstári követelések csak szeptember és október hónapokban fognak nagyobb mérvben befolyjni.

Közzgazdasági viszonyainkra vonatkozólag a következők vagyonk bator előterjesztnei:

A mezőgazdasági termények állása a lefolyt félévben általában kedvezőnek mutatkozott. A vetések az enyhe téli időben jól teltek át; a tavaszi vetés korán volt kezdhető, a gyakori csapadékok a fejlődést kedvezően befolyásolták kezdetben, de a május, június és július hó folyamán bekövetkezett zivatárokkal, sőt a vármegye számos községében jégverésekkel összekötött túlságos sok esős és a gabonaféléket károsította és a termési átlagot még közvetlenül az aratás előtt lenyomta.

Vármegyeszerte, a jégverte vidékektől eltekintve, a mostani aratás mindezek dacára a talvalynál jelentékenyen jobb leend és a jó közepes évekhez sorolható.

A zivatárok által már korábban le nem vert buza és rozs minősége — kedvező takarítást feltételezve, szép leend, kevés az apadt II-od osztályu szem.

A beázott rozsokba sok minőségi kár van és a kővek egy része kicsirázott. A kedvezőtlen kaszási és aratási időszak folytán az árpa és zab minősége szenvedett, az árpa jobbára megsárgult. Az eddigi cseplési eredmények a le nem dőlt gabonáknál, a várható eredményeket igazolták, sőt részben felül is mutáltak. A tengeri állapota, a sok eső folytán váratlan gyorsasággal javult és jó középtermést ígér. Repce, lecsépelte és az el nem fagyott vetéseknél a minőség és mennyiség kielégítő. Répafélék fejlődése az ideig kitűnő. Burgonya, a korábbi erőteljes fejlődés után a sok eső miatt hanyatlott, nemcsak a gumók rothadása, hanem a peronosporánál rohamos fellépésére általános a panasz. Kertivetemények állapota kielégítő, de a sok esőt már sokkal ezen növények és a gaztöl szenvednek. Hüvelyesek, kender, len, fejlődése kedvező, a köles szépen kikelt és fejlődik. Mesterséges takarmányfélék és a rétek a sok eső folytán szokatlan nagy termést adtak ez időben, de a szárogatási időszak alatt uralkodó szeszélyes időjárás miatt sok a kilugozott, megsárgult széna és a másodrendű lóher, búkköny stb. Szalmatermés a folyó évből a múlt évhez képest 15—30% többletet mutat. Legelők állapota általában a lefolyt félévben kedvező volt és a legelő marha ezeitől hiányt nem szenvedett. A záporosók és szelek a bujább vetéseket tetemesen megkárosították, a gabona növényi ellenségei pedig növelték. Nagyobb mérvű elemi csapások voltak: május 1—2-án fagy, mely a szőlők laposabb fekvéseiben és a gyümölcsfákban tetemes károkat okozott. Voltak ködök is; rovarkárak is mutatkoztak a korai vetésekben, a kalász és levélrozsda pusztította a búzát és árpát; gyökérgézés is volt kisebb területeken konstátálható.

Jégverések voltak elviselhető mérvben vármegyénkben, május 16, június 3, 4 és 16-án; igen tetemes mérvben pedig július hó 2-án, amidőn vármegyénk számos vidékén a szepnek mutatkozó termés nagy mérvben károsítva, sőt több helyütt megsemmisítve is lett.

Árvíz kár, július havában mutatkozott a Zala folyó mentén levő községek határában, hol réz, legelő és szántóföldek lettek elborítva és beiszapolva. — Különös intézkedések a káros állatok és növények irtása tekintetében nem tettek, pedig a kiszáradt földjein az idén ismét szokatlan mennyiségben fellépett gaz és gyomok irtása éles intézkedéseket igényelne. A mezőgazdasági termények állatok és állati termékek értékesítésében leginkább csak a szarvasmarha értékesítésében volt az év kezdetén hiányos, amennyiben a múlt évi szűk takarmánytermés kényszereladásokat létesített. Később ez, a zöld takarmányozással megszűnt és jelenleg ismét jó árákról lehet szólni. — A gabona árak ez év elején kedvezőek voltak — kétszáz a jó termési kilitások benyomása alatt ellanyhultak.

Kedvezőtlen volt még a bor értékesítése is, mely kivétel hiányában évről évre nehezebben sikerült.

A törvényhatósági utak fenntartására a fed-

anyag szükséglet az utibizottságok meghallgatása mellett a kir. államépítészeti hivatal által megállapítottván s a vonatkozó tervezetek a tek. közgazdasági bizottság által jóváhagyatván a fedanyag szállítás kellő időben megkezdett és oly erővel eszközölte, hogy a fedanyag nagyobb része már ki is szállítottott.

Ay 1902. évi utentartási költségelőirányzat terhére foganatosított műtárgy javításokra és újbólépítésekre a kir. államépítészeti hivatal szabályzeri tervekét és költségvetéseket készített, s miután azok illetékes helyen jóváhagyattak, a munkálatok végrehajtása árjelítés útján biztosítottott.

A törvényhatósági közutak állapota elég jó; — az utadót nem fizetők által teljesítendő munkák részben ledolgoztattak.

A vármegyei törzsvagyon áll 3150 kor. 44 f. postatakarék betétből, 1500 kor. magánkötvényből, készpénz maradvány 1902. július 31-én 213 kor. 16 f., cselekvő hátralek 3463 kor. 46 f. vagyis összes cselekvő vagyon 8327 kor. 06 f.

Zalaegerszeg, 1902. évi augusztus hó 20.

Csertán Károly sk.,

Zalavármegye alispánja.

A zsiszik kiirtása.

Ahány a gazda, ugyanannyi a jótanács is, mindmegannyi egy csalhatatlan módszer tud ajánlani a zsiszikeknek a magtárból való kiirtására. Eszerint nem is lenne könnyebb dolog a zsiszikiirtásnál: mert hisz minden tanácsadó esküszik a maga módszerére, ami okvetlen sikert kell, hogy eredményezzen. Pedig hát a dolog még sem így áll.

A zsiszikek teljes kiirtása a magtárból, egyike a legnehezebb feladatoknak, a létező sok jó tanács dacára is; mert ez egy olyan munka, amely csak hosszab idő után s csak végtelen türelem, gond és kitartás mellett járhat az óhajtott sikerrel.

A fő dolog a minutiosus tisztaság! A rend, a tisztaság a magtárban, nagyon fontos tényező. Annyival is inkább, mert ily helyütt a zsiszikeknek nincs jó tenyészhely. És azután légáramlat, erős ventiláció is legyen a magtárban. Ez jól és hasznos az ott lerakározott gabonára is, a zsiszik pedig fel, irtózik tőle. A gabona okszerű és helyes kezelése, a gyakori rostálás, forgatás stb. mind olyan dolgok, melyek nem kedveznek a zsiszik életigényeinek. Ha pedig mégis meglepték már magtárunkat, akkor sietve és a legnagyobb gondnal fogjunk irtáskozhoz, hogy a nagyobb károktól szabadulhassunk.

Igen jó szolgálatot tesz a zsiszik ellen a teljes virágzásban szedett üröm (artemisia absinthium) elszórása. Az üröm leveleit apró csomócskába kötözve a gabonarakványok körül, a falak mentén és a sarkokban kell elhinteni, sőt tanácsos minél többet a padláson is elszórni és a gerendára felakasztani. Forgatás esetén ezt felzedjük s annak bevégezése után újból visszaszórnjuk. Ahol még nincs zsiszik, vagy ha van is, de kevés, ott ez az eljárás teljes sikert biztosít, úgy, hogy ahol így járnak el, abban a magtárban a zsiszik nem üt tanyát. Az üröm szagát ki nem állja, kerül, mint az ördög a tömjént, sőt a már ott levő kevés is elmenekül e szagtól.

A meglévő zsiszikeket meg tanácsos összszefogdosni. Erre a célra igen jók bizonyult a magtárban gyapjas juhőröket elhelyezni. Éjjelente, főként hűvös éjszakákon, a zsiszikek sietve bujnak a meleg gyapju bundába. Ezeket a bőrköket már most regelenként csak ki kell rázni s a kihulló zsiszikek megsemmisíteni. E célra, egy vizelő félig megtöltött s felülről nyitott hordót kell tartani a magtár közelében s ebbe

rázni bele a zsiszikeket. Itt azután a fürdő segít rajtuk. Mind elvesznek.

A zsiszikes magtárból egyébként tanácsos a gabonát mielőbb eltávolítani. És ha a magtár kiürül, akkor helyes lesz az egész padozatot és az összes farészeket schweinfurtti zöld-ből és vízből készült festékekkel bemészelní s a fát vele lehetőleg jól teletelni. Pár napi száradás után klórmészszel kell a magtárt felmosni, azután egy alapos tisztogatást végezni s végül meszenni. Ha utánna betartatnk a kellő óvatossági és tisztasági szabályok, úgy zsiszik rendszerint nem fog többé az ilyen magtárban mutatkozni.

Igen határos a következő eljárás is. A nyár elején, jóval az aratás és cseplés előtt, midőn a magtár már üres és kitisztítva is lett, néhány garmadába pár hektoliter olyféle gabonát kell a magtárba lerakni, amibe a zsiszik előszeretettel megy bele. Egy hét múlva, — ekkor már minden ott levő zsiszik előjött, — ezt a gabonát egy lábnyi szélességben kátránnyal kell körülzárolni, és ezt pár nap múlva újból megismételni. Így eljárva, azt fogjuk találni, hogy a kátrány penetráns szaga miatt a gabonából menekő zsiszikek a kátrányban mind megakadnak s ott meg is döglenek. Két-háromszori hetenként ismétlődő ilyen eljárás és az ezt követő alapos tisztogatás, szellőztetés és meszelés után magtárunk mentve lesz a zsisziktől, amelybe most már bármiféle gabonát vihetünk bele.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Athelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Zdelár József perlaki kir. járásbírósigri írnokot a letenei járásbíróshoz helyezte át.

— **Városi közgyűlés.** Csaktornya nagyközség képviselőtestülete f. é. augusztus hó 23 napján tartotta rendes őszi közgyűlését a következő tárgysorozattal: I. Gróf Festetich Jenő Ur Öméltóságának a csaktornyai 10. sz. telekjegyzőkönyvben 340/b hrsz. alatt foglalt közszégi ingatlan eladása tárgyában kötött adás-aevesi szerződés jóváhagyása. Miután a képviselőtestület tagjai nem jeleniek meg kellő számban, azért ez úgyben az 1886. évi 22. t. cz. 110. §-a alapján a legközelebbi közgyűlés határozat véglegesen. — II. Lővenstein Lipót csaktornyai lakosnak a törölt állami adója után kirótt 6 kor. 38 fillér közszégi pótaója leiratni rendeltetett. III. Az 1886. évi 22. t. cz. 39. §-ának intézkedése alapján a közszégi választók névjegyzékének egybeállításához szükséges választmány tagjaiul Petrics Ignác közszégi bíró, Dénes Béla közzgazdasági jegyző, Benedikt Ede, Szilágyi Gyula, Masztnak József és Sátrán Károly közszégi képviselők küldettek ki. IV. Az előjáróság által 1903. évre egybeállított költségvetési előirányzat megvizsgálása. — Az összeállított s a képviselőtestület által elfogadott költségvetés szerint az 1903. évi bevételek főösszege 117280 kor. 58 fill., kiadások főösszege 139389 kor. 85 fill. E szerint a pótdó utján fedezendő hiány 22109 kor. 27 f., mely a következő címek alatt lézzen kivendő. Nevezetesen: a városnak 68193 kor. 14 f. összes egyenes adója után 10 % -al 6833 kor. 27 f.; a 4179 kor. 40 f. földadó után 9% -al 400 kor.; s végül a 60464 kor. 42 fillert kitevő többi egyenes állami adó után 24% -al 14876 kor.

— **Halálozás.** Fischer Árnoldné született Löbl Jelti 38 éves korában Budapest m. hó 29-én elhunyt. A meghaldogott földi maradványait hozzátartozói hazaszállították és f. hó 2-án a csáktornyai izr. temetőben temették el. Áldás poraira.

— **Felhívás.** Zalavármegye főispánjának 315/902 sz. rendeletével a munkás és cseléd segély pénztári intézménynek a legszélesebb körben való ismertetése elrendeltetvén, annál fogva ezennel felhívom Csáktornya nagyközség érdekelt gazda közönségét, cselédségét és munkásait, hogy az említett intézménynek ismertetése céljából megtartandó gyűlekezeten Csáktornya-Battyán külközségek Toplek István községi előjáró házában f. é. szeptember hó 8-án délután 3 órakor minél tömegesebben megjelenni sziveskedjenek. Dénes Béla közigazgatási jegyző.

— **Zalavármegye** törvényhatósági bizottságának 1902. évi szeptember 9-én és folytatva tartandó közgyűlésén felveendő tárgyak sorozata melyek vidékünk is érdekli. Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról, ezzel kapcsolatban a számonkérészek jegyzőkönyve. Az állandó választmány a vármegye 1903. évi költségvetés tervezetét bemutatja. Ennek kapcsán. A vármegyei közp. közigazgatás és árvászeki segédszeminélzet kérvénye lakbériük rendezése iránt. A m. kir. államépítészeti hivatal előterjesztése a Stridó-Polsztraui trvh. közutnak a községi közlekedési közutak közé való felvétele iránt. A perlaki fözszolgabíró jelentése a vármegye tulajdonát képező épület eladása tárgyában. A vármegye alispánja a magyar állam ezeréves fennállásának megörökítéséül e vármegye által a közművelődési alap terhére létesített 400—400 kor. évi összegekben megállapított két ösztöndíjnak felszabadulását, valamint azokra az új pályázat kihirdetésének megtörténtét jelenti. A csáktornyai járási mezogazdasági bizottságban Wlasits György lemondása folytán üresedésbe jött tag-sági helynek választás utján leendő betöltése. Légrad község képviselőtestületének a községi szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában hozott határozata. Perlak község képviselőtestületének községi pótdó törése tárgyában hozott határozata. A perlaki járás fözszolgabírája Muracsány község képviselőtestületének a földberhátalékok törése tárgyában hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett felterjeszti. A perlaki járás fözszolgabírája Szent-Mária és Alsó-Mihalovecz községek szervezési szabályrendeleteinek módosítására vonatkozó határozatokat jóváhagyás végett felterjeszti. A perlaki járás fözszolgabírája Csukovecz község szervezési szabályrendeletének módosítása tárgyában hozott képviselőtestületi határozatot jóváhagyás végett felterjeszti. A perlaki járás fözszolgabírája Perlak községnek fogyasztási adó kezelési jutalék hovaforodítása tárgyában hozott határozatát trvhatósági jóváhagyás végett felterjeszti. A csáktornyai fözszolgabíró Csáktornya nagyközségnek a zágrábi egyházmegyei pénzek bevonása tárgyában a törvényhatóságához intézett kérvényét beterjeszti. A perlaki járás fözszolgabírája Opporovecz község képviselőtestületének ingatlan vásárlására vonatkozó határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti. A csáktornyai járás fözszolgabírája Csáktornya város képviselőtestületének községi pótdó törése tárgyában hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti. A csáktornyai járás fözszolgabírája Csáktornya község képviselőtestületének Pruszác Lajosné terhére előírt haszonbér hátralékának törése tárgyában hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti. A perlaki járás fözszolgabírája Perlak község képviselőtestületének Kőkényesdi János elleni lakbérhátralék törése tárgyában hozott határozatát törvényhatósági jóváhagyás végett beterjeszti.

— **Lélekszám.** Muraköz két járásában f. évi január 1-től július hó végéig. A csáktornyai járásban született 1030, meghalt 578. Szaporodás 452. A perlaki járásban született 930, meghalt 619. Szaporodás 311. az összes szaporodás Muraközben 763 lélek.

— **Táncztaufolyam.** Értesitem a n. é. közönséget, hogy ez év december hónapjában egy tanfolyam megtartására Csáktornyára érkezem. Mayersberg Frida okl. táncztanító.

— **Kossuth Album,** hírneves magyar zeneszerzők legszebb Kossuth dalainak gyűjteménye énekhangra és zongorára Kossuth Lajos 100 éves születése emlékére összeállította Huber Sándor. Ára 3 korona. Kapható Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében. Ugyanott csinos Kossuth kokárdák (Kossuth arcképevel) kaphatók. Daralja 20 fillér.

— **A virágok színváltozása.** A virágok természetes színet mesletergése uton megváltozhatnak a következőképpen: Ha a hortenzia eredetileg rózsaszínű, gyönyörű kékké változik, ha erősen vastartalmu földbe ültetjük, illetőleg ha vasvírtölt keverünk a földjéhez. A jáczint fehér színet pedig tetszés szerinti színné változathatjuk az által, ha az öntözésre használt vízbe ilyen vagy amolyan színű anilin festéket keverünk.

— **A pozsonyi II. országos szőlészeti és borászati kongresszus** múlt héten tartotta Bernáth Béla országgyűlési képviselő elnöklété és dr. Kövessi Ferenc kir. szőlészeti felügyelő bizottsági előadó vezetése mellett egyik szervező bizottsági ülését. Fő tárgya az összejövetelnek a kongresszus ideje. Pozsonyi II. országos mezogazdasági kiállítás keretében megtartandó szőlőkiállítás idejének összeegyeztetése. Az idei nedves hűvös időjárás a szőlő érését későbbre halasztván, a szőlőkiállítás is csak később lehet s ezért most már a kongresszust is el kellett halasztani. A szervező bizottság ez üléseiből kelt határozata alapján a kongresszus szeptember hó 24-én d. e. 9 órakor veszi kezdetét s folytatódólagosan fog tartani 25. és 26-án úgy, hogy délelőtt a terbe vett előadások, délután pedig a kirándulások lesznek megtartva. Mint dr. Köyesi Ferenc bizottsági előadó jelentéséből kitűnik a kongresszusnak már ezideig is oly nagyszámu tagja van, hogy ez az országos mozgalom igen eredményes lesz és fényesen fog sikerülni.

— **Szerencsétlenség.** Múlt hó 27-én a IV. hegykerületben Lohovetzen végzetes szerencsétlenség történt. Nehány munkás szikla fejtéssel volt elfoglalva, a mikor állítólag gondatlanság következtében, nagyobb földomlás történt és a munkások egyike Ivanucics István oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy két nap alatt meghalt.

— **Lopás** Múlt hó 23-án Pintarics Ilona nagyfalusi lakostól Oreskovác Ferenc 23 éves csavargó egy 2 korona értékű esernyőt lopott. A tolvajt ezideig nem sikerült elfogni.

— **Sertésvész.** Csáktornya községben

a sertésvész járvány már szűnő félben van, miért is a fertőltetésekk rövid időn belül foganatosítottak lognak; s így valószínűleg a sertés helvitasárok e hónap vége felé ismét megnyúlhatnak.

— **Vadak husának eltartása.** A vadak husának hosszabb ideig való eltartása a most divó eljárás szerint úgy történik, hogy a húst ecetbe teszik bele. Az eltartásnak ez a módja azonban nem bizonyult czélszerűnek. Ha ugyanis hosszabb időn át fektüdt a hús az ecetben, nemcsak elveszti sajátjáságos ízét, hanem úgy elváltozik, hogy ártalmassá lesz. Ujabbán azért az ecet helyett a savanyutejet használják a vad hus konzerválására. A savanyu tejben a szarvas, az őz, a nyul husa hónapokig is eláll annélkül, hogy megromlanék, ha mindannyiszor megújítják a tejet, valahányszor az a hústól véressé lett. Ez minden három négy nap mulva szokott megtörténni, ilyen időközben kell tehát friss tejet a husra önteni. Mielőtt azonban a húst a friss tejebe teszik, friss vízzel gondosan le kell azt mosni. Az így eltett hús élvezhető lesz mégakkor is, ha a transzportálás közben történt vigyázatlanság következtében esetleg romlásnak is kezdett már indulni. A ragouatnak használt vadhúst azonban nem szabad így konzerválni, azt ecetpáczba kell beletenni.

— **Vasuti nyári menetrend. Csáktornyáról indul:** Nagy-Kanizsa felé reggel 4 óra 39 p. gyorsvonat, délbén 11 óra 2 p. személyvonat, délután 4 óra 2 p. gyorsv., éjjel 10 óra 15 p. szemv. reggel 5 óra 51 p. vegyesvonat. — Prágerhof felé: reggel 6 óra 10 p. személyvonat, délután 1 óra 1 p. gyorsvonat, délután 4 óra személyvonat, éjjel 1 óra 9 p. gyorsvonat. — Zágráb felé: reggel 4 óra 44 p. személyvonat, délután 4 óra 20 p. vegyesvonat. Varaszdig: reggel 6 óra 15 p. vegyesvonat, este 10 óra 20 p. vegyesvonat, délbén 11 óra 44 p. vegyesvonat. — Bobára: reggel 6 óra 4 p. személyvonat. — Zala-Egerszegre délután 4 óra 28 p. vegyesvonat. — **Csáktornyára érkezik:** Nagy-Kanizsa felől reggel 5 óra 50 p. személyvonat, délután 12 óra 58 p. gyorsvonat, délután 3 óra 40 p. személyvonat, este 8 óra 13 p. vegyesvonat, éjjel 1 óra 6 p. gyorsvonat. — Prágerhof felől reggel 4 óra 36 p. gyorsvonat, délbén 10 óra 42 p. személyvonat, délután 3 óra 50 p. gyorsvonat, este 9 óra 55 p. személyvonat. — Varaszdírol reggel 4 óra 18 p. vegyesvonat, reggel 5 óra 38 p. vegyesvonat, délután 3 óra 50 p. vegyesvonat. — Zágrábtól délelőtt 10 óra 47 p. vegyesvonat, este 9 óra 45 p. személyvonat. — Zala-Egerszegről délelőtt 8 óra 40 p. vegyesvonat. — Bobáról este 9 óra 50 p. vegyesvonat. —

Nyilttér. *)

Nyilatkozat.

Múlt heti nyilatkozatom azon részét, hogy az illető urnó részére bíróság utján fogok teljes elégtételt szerezni — ezennel visszavonom.

Németh János.

* E rovat alatt közöltékért a bejuttató felelős. Szerk

Felolós szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime, **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor.

Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Paragrafi od težačke pomoćne kasse.

V.

Odvetki odmrlih članov.

Još i za to se pobrini orsag kakti dober otec, ako bi odmrilomu od 3 više malodobne dece ostalo, onda pomoć sa nećim još povekša, da tak na svako dēte više dojde.

Rećimo, da ti Simujda Miška bi već više vremena član bil ove kasse i — od česa te Bog oslobodi — bi tu ostavil familiju, si tojest bi vumrl. Kaj bude onda sa onimi penezi, kaj bi se tebe dotikal. Novi zakon se jako mudro pobrini zalo. Polovica pomoćnih penez bude ženina a druga polovica, pak bude rzedelena med dvoje dece, tak da Pišta nikaj već niti menje nedobi, kak Jalzika. Ako ti nebi imel decu, onda bi svi penezi ženini bili, ako pak bi samo deca ostala bez matere, svi penezi bi dećinji bili.

Ali ako bi ti hotel, da puca već dobi, jer je ona slabeša, i to ti dopusti zakon, samo tu svoju zahtěvu moraš vu pismi dati i pismo pred notariusu, ili pred drugim sudbenim mužom dati podpisati.

Zakon reće i to, da za onimi penezi, koje kassa plaća vu življenju ostalim, je nikakovu porciju ili cesarinu nē treba platiti. Tu svaki čisto dobi k ruki bez svakog odračunanja, niti sirotinski stol nēma vu to nikakvu reć, nego se tam obrne, kam je

potrebno. I ako bi egžekutor došel, pak bi taj juš hotel doli vtgrnuti, je nē smeti, jer prepoveda zakon.

Za pomoć po smrti se familia mora pri občinskim poglavarstvu naglasiti, gde mora smrtoivnicu i člansku knjigu odmrloga nutri dati.

Gdo vodi člansku kassu ?

Najte misliti, da one sa znojem priskrbijene peneze, koje siromaški težaki pomalem nutri platiju vu kassu, samo tak zlehkoma vodiju. Orsag se skrbi zato, da se tam niti jeden fillēr nezgubi, i po pravici, po zakonu dobi svaki pomoć, koja mu hodi.

Zbog toga posle kassine vu Budapešti jedno centralno ravnateljstvo a vu drugih stranih orsaga, pak mesna poverenstva vodiju.

Tak dugo, dok vu občini mestna poverenstva nēsu, njihovo delo občinsko poglavarstvo je dužno zvršavati.

Centralno ravnateljstvo ima 12 članov i predsednika ministler poljedelskih poslov imenje. Ovi odlučuju vu svakim poslu, vodiju knjige od članov račune delaju tojest zvršuju sve posle, koji se samo na kassu tičeju i to zabadav, bez svake plaće.

Ali jeli su pravično zvršili svaki posel za to se pobrini vu kraljev. vlada. Minister poljedelskih poslov jednoga vladškoga nadzornika postavi k kassi, koj pazi na svako delo ravnateljstva.

Ljetni računi.

Da svaki more videti, kaj je delala kassa, kuliko članov ima, kuliko penez je plaćeno nutri, kuliko je vun dala na pomoć: odredi zakon, da kassa ljetne račune svako leto do majuša 15-ga je dužna zvršiti i ove račune svim temeljnim članom poslati.

Ako bi proti ovim računom koj član kakov prigovor imel, to za 15 dni je dužen vu pismi poslati ravnateljstvu. Tam previzitēraju jeli je istina prigovor ili nē.

Jeli je člansku knjigu moći založiti ?

Dobro si morate čuvati člansku knjigu, najte vun dati iz ruk, jer nju je nē smeti založiti, ako bi ju i hoteli založiti, nē je dopušćeno nikomu, da knjigu od vas prime.

Ako bi gdo proti toj prepovedi činil i slugovu ili težakovu knjigu vu založenje primil, ili zbog duga je pridržal na 15 dni rešt i 200 korun kaštige bi bil odsudjeni poleg zakona. Gazda bi i onda tak strogo bil kaštigani, ako bi onih 1 korunu 20 fillērov se ufal doli vtgrnuti iz službe sluge, kaj je na mesto njega patil vu kassu.

Kak nagradi kassa vērne služinčce ?

Zakon i one služinčeta nagradi, koji pri kojim gazdi duže ljeta služuju verno. Ako na priliku pri meni koj već tri ljeta služi i kak se je pomoćna kassa odprla, bude član i taki pod jednim letu plati nutri za tri ljeta plaću onda zakon njega tak gledi, kak da

Z A B A V A

Audijencije.

Ja znam, da svi znate, kaj je to »Audijencije«, hoću ipak tu rieć razložiti, jer pojedini bi se ipak mogel najti, kojemu ta rieć nebi bila poznata.

Već Rudolf I Habsburg je na bečkom dvoru audijencije vpelal. Njegovi dvorjaniki su snuge, koji su došli pred tronuš kaj prosit, ili bi se radi koje nanešene im nepravde, potužiti hoteli, bili odpravili, bez da su do samoga cesara došli. Dakako da nekoi niti drugo nisu svojimi neumiestnimi prošnjami ili isto takovimi pritužbami zaslužili, ali med njimi je ipak i takovih, kojih bi njihovu molbu ili pritužbu bilo vriedno saslužili, ali med njimi je ipak i takovih, kojih bi njihovu molbu ili pritužbu bilo vriedno saslužati, pak stoga je cesar rekel: »Pustite svakoga k meni dojtii!« — I od onda, kaj je veliki pre-i preded naše vladalacke kuće vpelal, je ostalo i danas, te je sigurno, da tko se prijavi za audijenciju pred cesara u Beču ili kralja u Budapeštu

ju sigurno i dobi i bude mu ta velika srića u diel pala, da se bude od lica do lica osobno, ustmeno svojim cesarom ili kraljom spominati, prositi ili se pritužiti mogel.

Bilo je to godine 1833, kad je cesar Fran I. na kratko vrijeme u Prag došel i tu se je dogodilo, da se je nekoliko osobah za audijenciju prijaviło, koji su i svi dobili.

Prva je došla pred cesara nieka stara, po farbi lica bi reći boležljiva žena. Ona je bila siromaški, ali čisto oblećena, jer kakti muzikašica na verklecu, nije mogla toliko zaslužiti, da bi si slobodno finu opravu kupiti mogla. Samo Bog joj je dal svoje sunce da ju badava topi. Anda ta žena je izgledala, kak da je bolestna, ali njezin inštrument, njezin verklec je bil izbilja bolestan. Njemu je puknul mieh, pak je postal nedušlivi na toliko, da je sirota žena, makar ona na njem i koliko vrtela, ipak od tog hektikaša niti jednoga glasa izvabiti nije mogla, jer plaću verklecu je meh, — ali cieh. —

Za takov hektikaški verklec moći je doduše prije najti vračva nego za hektikaška pluća, samo žena sirota nije imala novac, da plati majstoru popravek meha.

pak zato se je odvažila na audijenciju pred samoga cesara, koj je slučajno baš sad tamo došel i za kojega je znala, da je osobite dobrote gospodin.

»No, pak koliko košta popravek toga verkleca?« — zapita cesar ženu, koja se je nad tom svojom nesrećom žuhko pritužila.

»Tak do pet forintih bu koštal.« — odgovori žena.

»Evo vam flaster za ranu vašega verkleca!« — veli cesar i predade zeni jednu banknotu.

Žena se na to liepo zahvali te hoće oditi, kad hiti pogled svoj na dobljenu banknotu, malo postane, a cesar ju zapita jeli mozbit još kaj hoće, a ona odgovori: »Vaše Veličanstvo, ovo su deset forinti, tu ja moram pet forintih vun dati, a nemam ih.«

Cesar se nasmije i veli: »Samo zadržite sve novce; vaš verklec bi mogel opet jedan krat zbežati, a mene baš onda nebi ovde bilo. Ovih drugih pet forinti spravite za onda!«

Za tri dni je bil verklec u redu, te je jedan cieh tjeden igral samo »Bože živi našeg cara . . .«

bi već tri ljeta bil član I za tri ljeta već more pomoć dobiti, dokić bi drugač samo za pet ljet dobil.

* * *

Dakle dragi moji čuli ste, da vas or-sag hoće pomagati Hoće, da si sa malimi penezi svaki priskrbi tuliko, kaj pod stare dneve nemora pod ljudskim plotom biti, kaj nemora hoditi prosit ili pak ako vumerje, onda mu deca i žena neostaneju bez svake pomoći.

Svih život je vu Božjih rukah. Svako-ga more nesreća postići, zato je veliki aldov to, ako se or-sag za nas priskrbi.

Svigdar sam vas vučil na šparanje. Vez-da vidite, da kaj sam vam ja govoril to je i vu zakon napisano i ovoga zakona je nas ljubezni kralj podpisal i to je nikomu pre-trgnuti né smeti.

Stupite dakle med člane, vam bude hasnelo.

Ja vam samo još to hoćem reći, kaj sam od mojega otca vnučupit čul:

— Samo od more pod, stare dneve, Bogu povoljno živeti, koj si je za mladost prišparal nekoj groš!

(Konec.)

L. R. J.

Kaj je novoga?

Od jedne matere.

Od izvan rednoga pripećenja nam daje glasa Nagy-varadski novinar, Grosz Móra vdovica Tisza Kalmána bivša arendatorica, drugač jako jako imućna gospa, ove dane je dala zamuž svoju čerku. Po veselim gos-tuwanju sretna mati ovak veli svojoj kćerki »Idem van na groblje, tvojega otca grobu i tam hvala budem dala Bogu, da sam te mogla zamuž dati.« — Van je otišla na groblje, ali više nije došla odonut. — Vu Bogumoli srćeni znak nju je trefil i tam je vumrla pri svojega muža grobu.

Vuru kradjec.

Tropša Janoša iz Murškoga središća, po imenu Tropša lštvan bratanec minućeg meseca 19 ga dneva prije poldana je vu

nezakljenju hižu došel i od svojega strica do 30 korun vrednu žepnu vuru posvojil i nekam odišel. Nego ni se njoj bil srećen dugo radovati, ar su žandari vu onim hipu počeli iskati i zbilja pri strćancu i našli jesu.

Tuče vudarec.

Gornjeg Medjimurja vu prvim i tretjim breznim kotaru minućega meseca 15 ga dneva tojest na veliku mešu je viher iz lućom pomenjšani velikoga kvara načinil. Osobito vu Trsju i sadovnom drevju najbolje poznatu, tak da tretju stran krvarni jesu. On dan je ravno svetek bil i na to odred-jeni službeniki jesu se bili spozabili na vi-harne mozare. Sad kvara trpeći najbolje nje kriviju.

Tati.

Sad od nekoje vremena jako su na-pali tolvaji mašću, kak se vidi, u velikoj potreboći jesu. Jeden za drugim pohadjaju čakovečkim kotaru lezeće občine, osobito gde znaju, da spraznom rukom nebudu išli. Minućeg meseca 12 ga dneva pohodili su Škvorč Tomaša beličkoga, od kojega su do 70 kil mašće s tiblom skupa odnesli i kvara do 112 korun vućinili. Drugi dan pako vu Zorju iz Nagyfalu občine Njegec Balaža su kvarnoga vućinili, od koga su do 40 kil mašće nepoznati zloćinici odnesli. Žandarstvo sve povsud jako razvedava.

Tajno ubojstvo.

Vu nedelju na večer, kak iz Nagy-va-radina telegrafiraju, vu tak zvanog Volli šumi našli su jednoga ženskoga spola mrtvo telo, zube je iz rubcom imala naphane i prsa prebodjene. Kod viziteranja zeznali jesu, da se ta ista žena Buzce Anna 32 let stara težakinja zvala i da je radi ubojstva pos-talala mrtva. Žandarstvo na dva potepuha ima sumlja, za kojimi s velikom pazkom razvedavaju.

Jednu ženu.

Doklam pri nas, hvala ostrim zakonom i čudorednosti krotkoćam, prestajati se za-poćimlje robljenja romantika, tim bolje za-poćimlje se cvesti vu Moldaviji. Vu Jász-váraša okolici sad ni davna prijelo je zan-

darstvo jednu veliku bandu, koja je oplenji-vala. Ove bande je jedna mlada snažna žena vodja. Čela sela su bili obkolili na-vadno po noći, hižne gospodare su porobili zatim su nje mućili ili vubili. Ovih hodo-delnikov vodja je jedna snažna mlada žena koja osobito napredovala je na svakojačke načine zmišljene muke zadržavanja. Državno glavno poglavarstvo ovu bandu zrukuje da je već 86 ubojstva, 198 oplenstva i 648 kradljivosti zrokuvala. Na ove tolvajstva vodje žene glavu je od Romanije državno poglavarstvo deset jezer korun odlučilo onomu, koj nju vloviti mogućen bude.

Gobah otrovnost.

Vu Keszthelyu Sipos Janosa žena je vu šumu gobe hodila brat. Po obedu se ja-ko zlo počela čuliti, s celom familijom za kratko vrème med strašnom mukom svi pre-minuli jesu. Vživanja otrovnih gobah zroka izpoznali su na njih

Kaj je vredna jedna lepa ruka?

Pariški pravdeni stol jednoga znamenitoga suda je izrekel. Na dvadeset jezer korun je odsudu jedno društvo od omnibusa, koj je kvara zrokuval jednog gospoju na ru-ki. Inault vodivica bila je tužiteljica. Na svo-joj kočiji se vozila i omnibus je njenu kočiju zdrobil. Lepa ova gospa je vu toj pri-liku na levoy ruki ranjena postala. Rana je hitro zacělila, nego na ruki je ostalo zna-menje. Pravdeni stol je prijel Inaultnica tuž-bu i kvara trpećoj je 20 jezer korun odsu-dil. Inaultnica, kak se vidi, je s tim sudom ne bila zadovoljna, nego apelirala i više potrebuje. Od omnibusa društvo za preko-redno drži 20 jezer korun, pak i ono ape-lira na ruki vućenjenoga kvara.

Mohács.

Žalostnoga spomenka oblužavala je Mo-hácska občina minućeg meseca vu 29 dana. Prije tristo sedemdeset i šestimi lćtmi, tojest 1526-ga leta aug. 29-ga dneva po poldan opal je iz konja vu Čele potok Il-gi Lajos kralj magjarski i žnjim skupa za ono vrème prestala je kralj-avati magjarskoga or-saga slobošćima takaj. Jedno sto i petdeset lćt bila je magjarska zemlja pod turskim i

Bilo je jednoč u Beču, kad je cesar Frane I primal jednog dana u audienciju. Tu su došli sveštenici, koji su prosili pod-poru za svoju siromašnu selsku crkvu, zatim dobri činovnici, koji su se došli zah-valiti za podieljene im zlate i sreberne zas-lužne križe, onda mladi officiri, koji su došli prosit za avanziranje, i med ostalemi je došel konačno i jedan mladi gospodić u svećanom odielu, počesani, da bi mu se muha po lasih poskliznuo i ves dišuću od raznih pomadah i parfinaov. Ali u glavi toga gospodićeta nije bilo baš puno mudrosti, to je bilo odmah na njem videti. Med velikim naklanjenjem je zaprosil za mesto u kon-zulatu, pak je k-svojoj prošnji još čvrsto naglašoval svoju visoku plemenščinu i poz-navanje raznih jezika. Cesar, koj je toga bedaka odmah prevedel, metul ga je odmah prevedel, metul ga je odmah na examen te ga je nagovoril u francezkom jeziku, a kad nije dobil odgovora o njega, nagovoril ga je englezki, ali i tu nije išlo, nagovoril ga je englezki, ali i tu nije išlo, napokon ga smiešći se nagovori u taljenskom jeziku, kojega je kakti rodjeni florentinac vrlo do-bro, dapače najbolje govoril, ali ni to taj

hvalisavec nije razmel. Cesar je na to pos-tal zle volje te ga je najprije izšpotal a onda odpravil.

Neki Ressel Jožef, koj je znal vrlo lie-po pisati i risati, je narisal osobitom vješ-tinom veliki boj pri Leipzigu, koja risarija se je cesaru na tuliko dopala, da je Ressela pozval k sebi u audienciju te mu je podielil stipendium za da se u svojoj umietnosti dalje i podpuno izobrazu. (Isti taj Ressel je poslie znašel na parobrodih tako nazvano Sesiřssckraube). Ta sreća Resselova, da mu je cesar podielil sredstva za dalnje izobra-ženje, jednemu junjaku nije dala mira, koj medjutim u mćem drugem nije bil umietnik izvan u liepopisanju. On se anda sedne, te iz samih malih slovah baš umietno izrieše cieloga austrijskoga orla. To je bilo tak fino dielo, da se je samo kroz povećajuće staklo moglo čitati. Cesar si toga orla dadi pročitati, ali tu je bilo toliko hvalos pieva i priliza-vanja u tekstu, da se je cesar u svojoj do-broti baš od srćea moral smejeti, jer on je bil dober poznavalac ljudih pak je znal koliko ima do toga nadigavanja repa držati. I danas ima takovih prilizavec, a jeli ima takovih poznavalcah ljudih, kakov je bil

cesar Fran I, to je pitanje. — Cesar anda tomu umietniku dade za njegov trud i liepo dielo zaplatiti stanovitu svotu novach te mu reče: »Vi ste veliki umietnik, koj puno zna-dete i ja bi vas bolje nadaril, da niste prilizavec.«

U Beču je za ono vrème živel neki čestiti stolarić mešter (ušlar), koj je imel jednu kriepostnu kćerku u jednoga marji-voga i delavnoga dietića. Ovi dva mladi su se radi videli te bi bili hoteli vienćanija ili gosti oblužavati. To je lahko i liepo rećeno, gde ima za to sredstva gde si čovek more urediti svojega vlastitoga komena, ali je težko onde, gde to manjka. Temelj k tomu bi moglo biti samostalno tieranje meštrije ili postati majstorom, a to za ono vrème nije bilo tako lahko, kak danas u vremeniu slobode meštrije.

Medjutim je cesar Fran I bil jednaki otec za sve svoje podložnike, pak je anda bogati fabrikant ili siromaški stolarski dietić, jednaku pravicu imal knjemu na audienciju iti i onde pritužiti se ili prositi. Ustied toga se je naš stolarski dietić odvažil i zaprosil pri cesaru audienciju iti onde pritužiti se ili prositi Ustied toga se je naš stolarski

nemškim jarmom, magjarski človek samo
vu kakovim skritom prostoru mogel si je
najti mesto, gde se bil mogučen nas'antiti.
Onoga žalostnoga leta spomenek dneva, kak
svako leto, tak i letos obslužavala je Mo-
hácska občina. Vu cirkev je troje sveto pro-
dečtvo obdržavano bilo, najmre po magjars-
kim, horvatskim i nemškim jeziku, po sve-
tim prodečtvu pako za one vojnike, koji su
na mohačkim polju za domovinu svoju gje-
gjerno vojuvali, i tam vu boju svoje živ-
ljenje izkonceali, za dušu pokojnikov bila je
žalostna sveta meša, iliti rekvijem obdr-
žavana.

Penezi.

Materinski penezi smrt su zrokuvali
jednomu mladomu človeku. Csáky grota
imanje već od više lét vu Berekböszörmén-
nju iz arende ima Fleišer familija. Prošastno
leto vu sili su bili za peneze, pak vu kom-
paniju vzeli k sebi Rigó Vimoša. Ovaj mladi
človek je sve svoje peneze do 18 jezer ko-
run položił vu trgovinu, da pače i svoje
matere do šest jezer korun je takaj dal
Flejšerom. Nego niti ovi penezi su ni mogli
osloboditi Fleišeri. Verovníki nisu hoteli duže
čekati, Rigó Vilmoša je ova nesreća na tu-
liko razžalostila ne samo, da svoje, nego i
materine peneze je kvaruval, da se s revol-
verom prek srca prestrelil. Kad su ga
našli, već je mrtev bil.

V noći na vulcel.

Prevzetno razbojstvo se pripetilo preku-
jučer po noći vu Budapeštu Velišč Jožefa
gospa svojim šogorom i sestrom okolo jedne
vure dimo su išli po Arena putu. Iz grna
najedenput van izkoči jedan mladi človek i
Velišču iz šinjaka doli vzeme zlati lanec
i vuru i stim je odbežal, porobljena gospa
veliku larmu načini, počeli su za njim bežati
i prijeli su razbojnika. Na redarstvu se ze-
znalo, da je taj isti Sabó Šandor 25 let star
špoljar. Kad su ga izrotili, vu rešt su ga
zaprli. Redarstvo je Bilo poznalo toga zlo-
činca, koj je iz Budapešta za pet let preti-
rani. Zaradi kradje vre dvaput bil je kaš-
tigani; jedankrat na četiri mesece, drugokrat

dietič, odvazil i zaprosil pri cesaru audien-
ciju, koja mu je kak i svakomu drugomu
bila dozvoljena. I on se anda hiti u svoju
svetešnju opravu te stupi pred cesara, ko-
jemu sve potanko svoje želje izpriповiedi,
kak bi hotel majstorom postati za da kčer
svoga gazde za ženu vzeme, prez koje ne-
može na ovom svietu živeti i da ako mu
to nebude moguće, onda mu nepreostane
drugo, već u valovih Dunaja smrt iskati.

Takova iskanja smrti, su uvijek brblja-
nja zaljubljenih, a negda se i zbilja dogad-
jaju. Ali u ovom sada slučaju je naš zaljub-
ljeni dietič na krivoga našel, je pokojni
cesar Fran I je bil osobito dobar katolik
pak je on toga budućega samoubojicu tak
temeljito, radi tih mislił pobral na red, da
je ov bil ves zmeten i nije znal, kam bi
gledal a još manje kaj bi rekel.

Rekel pak mu je cesar: »Pfu! Jeli vas
nije sram, tako mlad pak tako bez Boga.
Vi ste gradjanski sin iz Beča, pak ste ho-
dili u školu koliko vam je potrebno bilo,
pak još imate tak malo viere, da na samo-
ubojstvo mislite. Sram vas bilo! — Stako-
vimi pripoviedkami, da mi se više sim dojt
nepodstupite!»

Duboko osramočen moral je dietič iz
grada odmah oditi, a cesar kojemu je bilo

pako na jedno leto. Od dveuh lét bez svake
službe se poteplje.

Nekaj za kratak čas.

I to je gostoljubav.

Tomaš: No, hodte k meni, Lexi, Jožka
na ribe.

Lexi: No, to se mi čudno vidi, da ti
nas tak ljubezno pozivaš. Kam bi to čovek
moral zapisati?

Tomaš: Je, znaš, včera sam ti hodil na
Dravu ribe lovit. Več jeden den, kaj mi
tu stojiju v lavoru. Vručina je velika, pak se
bojim, kaj se mi nej zasmrdele. Zato sam
si mislił, da bu dobro vas pozvati, kaj ne-
dojdu pod kvar. Kaj mi nepojemu, to poš-
lem Friciju, birovu i gosponu notariušu.

Dobro ga je poparil.

Muž (v kancelariju stupi): Dobro jutro
gospon pisar! — (opet bliže ide). Dobro
jutro želim! — (Čista k stolu stupi) Dobro
jutro!

Pisar (srdito): Ej, da bi vas žarka stréla
odnesla, kaj nevidite, da pušim, pak kak
bum se onda s vami spominal!

Muž: Prosim za dopušćenje, ali da tak
velika vusta imaju, kaj sam si mislił, da
najedenput moreju pušiti i spominati se.

Koj ima ménje votumov.

Vu hiži norih je pital jeden pohodnik
od jednoga, da kak je došel on vu to tužno
mesto?

Cisto jednostavno — odgovori ov, —
ja sam rekel, da je čeli svét ponorel, a svét
pak veli, da sam ja ponorel, i tak su me
doli zglasovali.

Kaj valja mužki?

Zatuzili su cigana. Na sud otide žnijim ta-
kajše i njegova žena, i sploh klafra proti
sudu.

Sudec je né mogel naspominjati ciganicu,
da naj si tuliko nebrusi jezika, im je né
ona bila citovana k sudu, nego muž, pak

poznato, da oni koji su samoubojstvom
groze, nisu prenašli u izvršenju istoga, dugo
je zatezal s odgovorom na dietičevu mol-
benicu, koju mu je pod audijencijom u svoj
oniznosli preda. Ali poslie dužega vriemena
se je ipak odlučil cesar za dietičevo poná-
šanje opitali, pak kad je od svikud samo
povoljne odgovore dobil, podielil je dietiču
pravo da postane majstorom, a klomu mu
je još i stanovitu svotu novac pridobil, da
odmah otvori svoju vlastitu stolariju.

Cesar Fran I zadnji nemačko — rim-
ski cesar umrl je dne 2 ga Martiüsa 1835.
godine, u svojoj 67 godini starosti a 43
godini vladanja. U svojem teštamentu, kojega
je vlastoručno pisal, rekel je: »Svoju ljubav
ostavljam mojim podložnikom!»

Kada je cesar čutil, da mu se zadnja
vura približava, želel je da mu maloga, pet
godišnjega vnukeka, Fran Jožefa, današnjega
našega kralja k postelji dopelaju i kad je
mali došel, blagoslovił ga je umirajući died.

Za pokojnim cesarom Franom I. kak
to u poviesti stoji, nije bila samo žalost u
austriji i ugarskoj, gde je vladal, već po
cijeloj Europi. Praediact »dobri« mu je ostal
za uvijek.

Em. Kollay.

zato naj on odgovarja na pitanja.

Istina, istina — odgovori ciganica —
da je tak, ali kaj valja tam muž, gde treba
govoriti?

Kada gospon grof strli.

Gospoda, bejžite, za Boga miloga —
gospon grof šteliti hoće! Tak kriči grofoski
logar k vadasom.

Pak zakaj? — pitaju ga.

Zakaj? — još do ve je svigdar čoveka
oranil mesto zajca.

Vu špitalu.

Professor (k svojim vučenikom, koj
okoli betežnika stojiju): Vidite, gospoda, ov
beteg, v kojim se muči taj siromač samo
od mokroga stana izhaja! — (Ve se k pa-
ciensu obrne): Kaj ne, viste vu pivnički sobi
stanuvali!

Betežnik: O ne, gospon professor, ja
sam stražar na turnu!

Prikaz.

Jeden iz Nevjorka bankar je jednoga
osobito vernoga kinezera za inoša imal.
Tak se pripetilo, da je taj inoš, kad je
hižu pometal, našel je jednoga srebernoga
forinta na zemlji, kojega je tak predał svo-
jemu gospodaru. Gospon se bil presenetil
od prekodredne vernosti svojega sluge, pak
njemu prikaže nadjeni penez.

— Vidiš ovo za tvoje pošćenje prika-
žem tebi.

Za kratko vreme zgubil je bankar jednu
vnogu vrednosti vu sebi zadržajuću iglu od
pršah. Opita svojega inošu:

Jeli nije videl, gde njegovu prsnu
iglu?

— Je moj gospodine, danas jutro našel
sam nju na zemlji.

— Pak zakaj si ne dal nazad?

— Zadržal sam si nju vu ime mojega
poštenja za prikaz.

Hrusóczy Elek.

Vu šumi.

Grmčić, poveč mi, kaj si slušal ti,
Kad je slavuljič vihnuł pevati?
Kam si gledal, kad je sunce milo
Od blagosti za oblake skrito.

Jel' sečas na onaj mili dan? . . .
Spunil se onda mojda srca san —
Sam ti si videl onaj divai čas . . .
Ti si svedok, sam ti si slušal r.as,

Ja i děva, ili kak da zovem nju,
Sveta ljepote kraljicu divnu?
Nju sam držal vu naručaju mom,
Sa ljubavnostjom i ljepotom svom

Jel' se sečas na rěči njezine,
Kad mi se vklela, da ljubi mene,
Oh ove rěči zveličajne su,
Odpriłe su mi blaženstva lesu . . .

Ja sam srečen, bez konca srečen sam,
Sretnoga me je vćinil onaj dan, —
Ovoj sreći, oh jel' da konca ni?
Daj povedj grmčić, povedj to meni.

L. R. J.

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Gabona árák. — Ciena žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent	kor. érték
Buza	Pšenica	12 50 —
Zab	Zob	10 40 —
Rozs	Hrz	10 00 —
Kukoricza új	Kuruza nova	06 00 —
» » ó	» stara	10 80 —
Árpa	Ječmen	10 00 —
Fehér bab új	Grah belj	13 00 —
Sárga » »	» žuti	10 00 —
Vegyes » »	» žmésan	16 00 —
Lenmag	Len	20 00 —
Bükköny	Grahorka	11 00 —

Hirdetések

Magyar Remekírók.

A magyar irodalom főművei. Megjelenik, félévenkénti 5 kötetes sorozatokban, összesen 55 kötetben ára 220 korona.

Megrendelhető:

Fischel Fülöp (Strausz Snádor)

könyvkereskedésében

Csáktornyaán.

„A Mi Lapunk“

Magyarország összes érdekeit szolgáló heti közlöny s az ipartestületek hivatalos lapja megküldetik mindenkinek, a ki beküldi címét

„A MI LAPUNK“

kiadóhivatalának Szegedre.

Bármínemű

könyvkötészeti munkákat

elvéllal és gyorsan elkészít

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

Csáktornyaán.

KÉPVISELŐK

kik gázberendezések szerelésében jártasak *kerestetnek*

ACETYLEN

világítási vállalathoz.

Ajánlatok referenciák megjelölésével

KLINGER RICH.

Gumpoldskirchenti gép- és fémműgyár magyarországi telepe

BUDAPEST, VII., Hernád-utca 43. szám

„ACETYLEN -UDVAR” czimzendők

793 3 3

Szabóműhely megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint Csáktornyaán Deák-utca 182. szám alatt Nuzsy-féle házban 1902. évi szept. hó 1-én

férfiszabóműhelyt

nyitok.

Törekvésem leend n. é. közönség megalégedését kiérdemelni, mit annál inkább is reménylek, miután tapasztalataimat e szakmában Bécs, Budapest, Kolozsvár és Arad városok legnagyobb műhelyeiben szereztem, hol sok éven át működtem.

Elvem: lehetőleg a legolcsóbb árak mellett jó és pontos kiszolgálás.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve maradok

kiváló tisztelettel
Kopjár István
férfiszabó

773 2—3

Blau Cognac

a legjobb s gyógyezélokra is legalkalmasabb

Blau M. Fiai

csász. és kir. udvari szállítók COGNAC gyarából
N.-Kanizsán.

Főraktár Csáktornya és vidéke részére

Mráz Testvérek

fűszer- és esemege kereskedőknél.

————— **C s á k t o r n y a.** —————

774 1—3

Dr. Glasgall Manfred

fogorvos Varazsdon

készít fogakat szájpaddás nélkül, arany és aluminium fogsorokat. Arany, porcelán, ezüst, amalgam és üveg plombákat.

Dr. Manfred Glasgall

zubar u Varazdinnu

priredjuje zube bez nebne plačice zubište iz zlata i aluminiuma, plombe iz zlata, porcellana srebra, amalgama i stakla.

668 23—*

Herlinger Sándor

órás és ékszerész Csáktornyán.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát, mindennemű **arany, ezüst és china-ezüst** háztartási- és **ékszer** cikkekben, valódi **svájci fali- és zsebórákban**, valamint **látszerészeti** árukban.

Javitásokat gyorsan, pontosan

740 8 *

és jutányosan eszközöl.

Hirdetések
felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Szagtalan

padló-Viasz „Glória”

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására.
1 kis palaczk ára 40 fill.

Fehér „Glasur”-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujjonnan befestésére.
1 doboz ára 90 fill.

764 3 8

— **Mindenkor kaphatók:** —

HEINRICH MIKSA cégnél Csáktornyán.

szagtalan és nyomban száradó

Valódi Christoph-lakk kérendő		Ezen gyártmány törvényileg védve van
-------------------------------	--	--------------------------------------

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Isétendő tesz, hogy a szobák a másolós kiatti használattal szemben, mivel a kőföveket szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy bárki maga végezheti a másolást. A palló nedves kefével felkenhető, amikor, hogy elválassza fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymáz,
sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajlakkoktól is a pallót a egyenlő fényt ad. Ezért egyaránt alkalmasabb régi vagy új pallóra. Teljesen betölt minden foltot, korábbi mázolás stb; van asztán

„Insta fénymáz” (színezetlen)
új pallókra és parkettra, mely csupán fényt ad. Különösen parketre a olajfestékek már beázott egészen új pallókra való. Csak fényt ad, másodszor nem fűl el a faasztár.

Postacsomag, körülbelül 3 négyzet méter (két köcsapnyegyű szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 3/4 márká.

A kérvényes megrendelések minden városban, ahol postaküldés van, ide küldendők. Mintamázolások és prospectusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlási teszték az igazságot a szóra és a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1000 éves létező gyártmányt sokféle utánozók és hamlították, s sokkal rosszabb, s gyakran a élnak meg nem felelő minőségben hasonló forgalomban.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
Christoff Ferencz-féle tükörfénymáz kapható Csáktornyán
Gráner Testvéreknel.

746 6—10

Neumann Salamon sin Stefekov

se je preselil vu **Matijaševu hižu**, na starim gruntu. — Tam bude magazine nadalje držal i svakovrstne **kože: maršeče, telečje, kozine, ovčje, zajčeve, lisičje tvorcove, zatim kosti, canjke, vojska i birsa** kupuval.

738 2—11